

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

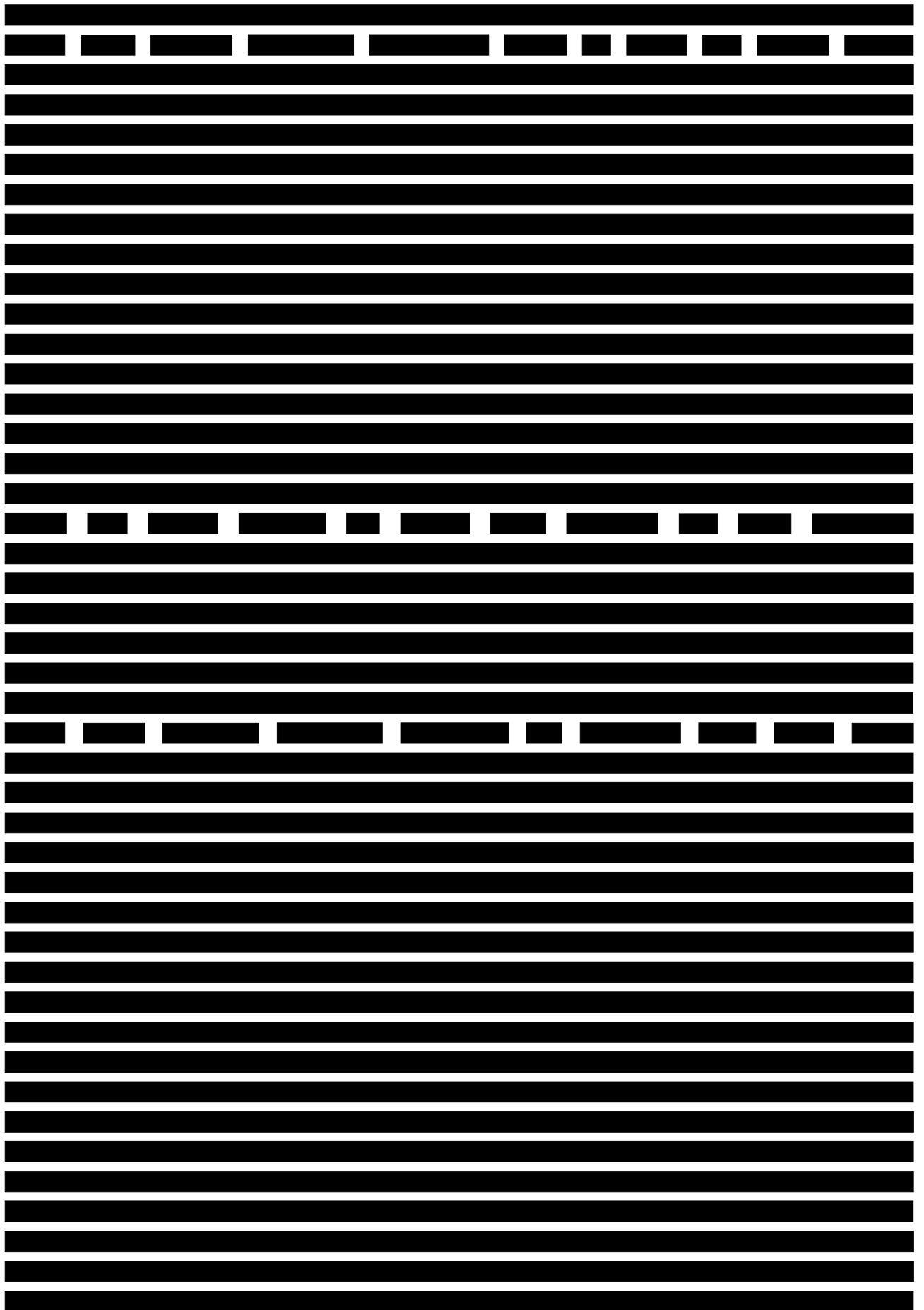
Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 123/2024-75

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED]

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. júla 2023 a uznesením č. k. I. ÚS 123/2024-32 z 29. februára 2024 prijatou na ďalšie konanie v celom rozsahu domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 41C/30/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhujú, aby im ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie každému po 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že sťažovatelia ako podielníci [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spoločenstvo“) sa žalobou doručenu okresnému súdu 4. apríla 2017 domáhajú zaplatenia 740 023,50 eur proti žalovanému [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 1. rade“) z titulu náhrady za odňaté nehnuteľnosti, na ktorých bol vybudovaný areál depa Dopravného podniku [REDAKOVANÉ]. Na strane žalobcov vystupovalo pôvodne 116 osôb a už v čase podania žaloby z nich desať bolo po smrti. Na strane žalovaných boli z opatrnosti uvedení aj Slovenský pozemkový fond a traja ďalší členovia spoločenstva, ktorí v reštitučnom konaní vystupovali každý samostatne. Prevažná väčšina z okruhu žalobcov bola zastúpená pani [REDAKOVANÉ] (jedna zo sťažovateľiek, pozn.) ako spoločnou zástupkyňou podľa § 37 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

3. Okresný súd po zistení, že po podaní žaloby zomreli ďalší štyria žalobcovia, overoval v priebehu rokov 2017 a 2018 stav jednotlivých dedičských konaní, až napokon uznesením z 13. júna 2018 prerušil napadnuté konanie do ich právoplatného skončenia a zároveň vyzval žalovaných na vyjadrenie k podanej žalobe, a táto replika žalovaného v 1. rade bola súdu doručená 26. júna 2018. Zároveň sa podaním z 21. júna 2018 k veci vyjadrila žalovaná v 4. rade ([REDAKOVANÉ]) a vyjadrila presvedčenie, že má v konaní vystupovať na strane žalobcov, pričom návrh na jej vstup do konania na strane žalobcov podala aj ich právna zástupkyňa, ale až podaním doručeným súdu 6. novembra 2019.

4. V mesiaci august 2018 okresný súd opätovne zisťoval stav jednotlivých dedičských konaní a po pripojení právoplatných dedičských rozhodnutí po zomrelých účastníkoch (posledné bolo do spisu pripojené v marci 2019) rozhodol uznesením z 22. októbra 2019 o pokračovaní v konaní s dedičmi.

5. V januári 2020 súd vyzval právnu zástupkyňu žalobcov, aby sa vyjadrila k replike žalovaného, ktorá v odpovedi z februára 2020 požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie do 15. apríla 2020 z dôvodu, že ak niektorí žalobcovia nebudú súhlasiť s pokračovaním v konaní, žaloba bude vzatá späť. V marci 2020 súd vyzval pôvodne žalovanú v 4. rade na predloženie súhlasu so vstupom do konania na strane žalobcov, ktorý (súhlas) obratom doručila.

6. V máji 2020 súd urgoval právnu zástupkyňu žalobcov a vyzval ju na predloženie plných mocí do konania pristupujúcich právnych nástupcov, ktoré v júni 2020 doložila, pričom lustráciou bolo zistené úmrtie ďalších žalobcov. V priebehu leta 2020 okresný súd znova zisťoval stav prebiehajúcich dedičských konaní a v októbri 2020 opakovane urgoval právnu zástupkyňu žalobcov na podanie vyjadrenia, či žalobcovia trvajú na podanej žalobe.

7. Podaním doručeným súdu 14. decembra 2020 sa žalobcovia vyjadrili k replike žalovaného, ktorého súčasťou bolo vyjadrenie, že v spore pokračujú, a v máji 2021 spoločná zástupkyňa žalobcov na výzvu súdu predložila ich aktuálny zoznam. Súd následne lustráciou zistil úmrtie ďalších žalobcov. Na účel ustálenia okruhu účastníkov napadnutého konania súd od júna 2021 pravidelne zisťoval stav jednotlivých dedičských konaní. Okresný súd vyhotovil v priebehu rokov 2021, 2022 a 2023 mnoho úradných záznamov, v ktorých uviedol, že dosiaľ neboli dedičské konania skončené.

8. V čase predloženia spisu ústavnému súdu nebolo predmetné konanie právoplatne skončené a okresný súd neurčil termín prvého pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľov

9. Sťažovatelia tvrdia, že postupom okresného súdu došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu ich v bode 1 označených práv. Podľa ich názoru okresný súd absolútne nekonal od podania žaloby až do roku 2021, keď začal zisťovať stav dedičských konaní, aj to až päť mesiacov po ich poslednom podaní. Poukazujú na to, že k dňu podania ústavnej sťažnosti uplynulo už viac ako 6 rokov a v konaní úplne absentujú pojednávania. Zdôrazňujú celkovú dĺžku konania a dobu trvania ich právnej neistoty, ktorú považujú za neprimeranú a ústavne neudržateľnú.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti po zhrnutí chronológie konania predovšetkým poukázal na to, že ide o majetkový spor, v ktorom došlo k úmrtiu viacerých účastníkov a súd postupuje v súlade s § 63 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Zdôraznil, že na strane žalobcov vystupuje viac ako 100 osôb, čo ovplyvňuje celý priebeh konania, jeho rýchlosť a tiež doručovanie písomností súdu. Aj vzhľadom na prebiehajúce viaceré dedičské konania po pôvodných účastníkoch na strane žalobcov, ktorých stav v pravidelných intervaloch súd zisťuje, nie je ustálený ich okruh. Uviedol, že súd môže vec samu posúdiť, nariadiť pojednávanie a vo veci samej rozhodnúť, až keď bude ustálený okruh procesných strán a budú vykonané všetky procesné úkony v súlade s Civilným sporovým poriadkom, čo zatiaľ splnené nebolo.

11. Okresný súd podotkol, že spor je mimoriadne zložitý po procesnej stránke a až na základe výsledku dedičských konaní bude možné vo veci nariadiť pojednávanie a rozhodnúť, ktorému

z dedičov má nárok patriť, prípadne v akom podiele. Vyjadril názor, že keďže žalobcovia ako páni sporu určujú okruh procesných strán, nebolo možné dosiaľ určiť termín pojednávania. Uzavrel, že jeho postupom nedošlo k tak závažnému zásahu do práv sťažovateľov, aby bolo nevyhnutné vysloviť ich porušenie, a preto považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú.

III.2. Replika sťažovateľov:

12. Ústavný súd zaslal vyjadrenie okresného súdu na repliku sťažovateľom a zároveň na vyjadrenie k tej skutočnosti, že zjavne počas trvania konania o ústavnej sťažnosti došlo k úmrtiu viacerých jeho účastníkov. Právny zástupca sťažovateľov ústavnému súdu oznámil úmrtie [REDACTED]

a uviedol, kto prichádza do úvahy ako ich právny nástupca, pričom navrhol v zmysle § 80 CSP, aby ústavný súd pripustil ich vstup do konania a pokračoval v konaní s týmito právnymi nástupcami. Následne ústavnému súdu doručil aj plnomocenstvá dedičov po týchto sťažovateľoch.

13. Právny zástupca sťažovateľov zároveň ústavnému súdu oznámil úmrtie ďalších siedmich osôb (pôvodne ďalších žalobcov v napadnutom konaní, pozn.), a to [REDACTED]

príčasom ale tieto osoby nie sú sťažovateľmi v konaní o aktuálne prejednávanej ústavnej sťažnosti (neboli zahrnuté do okruhu pôvodných sťažovateľov). Následne ústavnému súdu doručil plnomocenstvá dedičov aj po týchto osobách s výnimkou dedičky [REDACTED].

14. Právny zástupca sťažovateľov zotrval na podanej ústavnej sťažnosti, ktorú považuje za dôvodnú aj s dôrazom na to, že súd nevykonal ani jedno jediné pojednávanie, na ktorom by došlo aspoň k predbežnému pojednaniu sporu, hoci od podania žaloby uplynulo už osem rokov. Predostrel názor, že úmrtie niektorých žalobcov nie je dôvodom na to, aby okresný súd vo veci nekonal. Domnieva sa, že súd môže vec rozpojednávať a následne po ustálení okruhu účastníkov vo veci rozhodnúť, zvlášť keď si žalobcovia okrem právneho zástupcu určili spoločnú zástupkyňu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so súdnym spisom vzťahujúcim sa na predmetné konanie a so stanoviskom okresného súdu a replikou sťažovateľov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

IV.1. Skúmanie podmienok konania u sťažovateľov [REDACTED]

16. Po prijatí ústavnej časti na ďalšie konanie právny zástupca sťažovateľov ústavnému súdu oznámil úmrtie viacerých sťažovateľov, a to [REDACTED]

od počiatku neboli účastníkmi konania o prejednávanej ústavnej sťažnosti.

IV.2. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti vo vzťahu k ostatným sťažovateľom:

23. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľov tvorí námietka, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní, v ktorom sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie a ktoré nie je ani po viac ako šiestich rokoch (ku dňu podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, pozn.) od jeho začatia právoplatne skončené, došlo k vzniku zbytočných prietáhov takej intenzity, ktoré odôvodňujú vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

25. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už označených práv ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) je naplnené až právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98).

26. Ústavný súd teda akcentuje, že pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“ (III. ÚS 127/03). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

27. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 272/04, III. ÚS 130/2020, I. ÚS 250/2020) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

28. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd zastáva názor, že predmet napadnutého konania (zaplatenie náhrady škody) tvorí bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných

súdob. Popísaná chronológia však odôvodňuje prijatie čiastkového záveru o tom, že napadnuté konanie je zložitejšie z hľadiska procesného, keď v konaní na strane žalobcov vystupuje viac ako 100 subjektov, čo zakladá potrebu okresného súdu priebežne sa vysporiadavať s právnym nástupníctvom pri ich úmrtí (doteraz vo viac ako v 20 prípadoch). Faktická zložitost' konania sa zvyrazňuje postupným rozširovaním okruhu účastníkov konania, čo nepochybne prispieva k predĺženiu konania. V tejto súvislosti ústavný súd predznamenáva, že uvedené skutočnosti zohľadnil pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia (porov. I. ÚS 76/2023). Z hľadiska predmetu sporu v prejednávanej veci nejde o konanie, pri ktorom je daná zvýšená požiadavka na jeho rýchlost'.

29. Vo vzťahu k hodnoteniu toho, či a akým spôsobom sa na prieťahoch konania podieľali sťažovatelia, ústavný súd konštatuje, že treba prisvedčiť vyjadreniu okresného súdu, že sťažovatelia ako žalobcovia určujú okruh procesných strán, a preto možno čiastočne pripísať aj na ich ťarchu, že dosiaľ nebolo možné vo veci určiť termín pojednávania. V ich neprospech svedčí aj skutočnosť, že najskôr zmätočne označili pani [REDACTED] ako žalovanú v 4. rade a následne navrhli jej vstup do konania na strane žalobcov. V súvislosti so správaním sťažovateľov ústavný súd prihliadol aj na to, že napriek opakovaným výzvam súdu až v decembri 2020 zaslali vyjadrenie, že na podanej žalobe trvajú a dovtedy sa *de facto* konalo „len“ o právnom nástupníctve.

30. Napokon ako tretie kritérium ústavný súd hodnotil aj samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Celkovú dĺžku súdneho konania (dosiaľ už osem rokov) zásadným spôsobom ovplyvnil počet subjektov na strane žalobcu a s tým spojená potreba rozhodovania o pokračovaní v konaní s ich dedičmi, ktorá predstavuje prekážku nariadenia pojednávania. V prospech postupu okresného súdu treba vyhodnotiť tú skutočnosť, že po zistení procesnej prekážky bolo napadnuté konanie prerušené od 13. júna 2018 do 22. októbra 2019, teda celkovo jeden rok a štyri mesiace. Argumentácia sťažovateľov, že od podania žaloby súd absolútne nekonal až do roku 2021, tak nemá oporu ani v obsahu súdneho spisu.

31. V tomto kontexte však ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

32. Možno zotrvať na závere, že celková dĺžka trvania súdneho sporu na súde prvej inštancie bez nariadenia jediného pojednávania a bez meritórneho rozhodnutia vybočuje z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote (IV. ÚS 59/2023).

33. V súhrne uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prieťahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

34. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

35. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označených práv sťažovateľov a napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené (a to ani neprávoplatne), prikázal okresnému súde, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 3 výroku tohto nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzajú, aj keď to oni sami v petite ústavnej sťažnosti nenavrhl.

36. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

37. Sťažovatelia žiadajú priznať od okresného súdu primerané finančné zadost'učinenie každý po 1 000 eur vzhľadom na dlhodobý stav právnej neistoty a jej nepriaznivý vplyv na ich zdravie. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

38. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predovšetkým doterajšiu (z ústavného hľadiska neakceptovateľnú) dĺžku napadnutého konania bez nariadenia pojednávania, ako aj doterajšiu rozhodovaciu prax ústavného súdu týkajúcu sa výšky priznaného finančného zadost'učinenia v porovnateľných veciach, ale aj procesnú zložitost' sporu a zodpovednosť na strane sťažovateľov, ústavný súd, majúci na pamäti to, že účelom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie 700 eur každému zo sťažovateľov (celkovo 101 osobám) za primerané finančné zadost'učinenie (bod 4 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti ich návrhu nevyhovet (bod 6 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

39. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 530,86 eur (bod 5 výroku nálezu).

40. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení platnom v relevantnom období [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného

paušálu je 12,52 eur. Právny zástupca zastupoval súčasne 112 sťažovateľov, preto sa tarifná odmena pri zastupovaní každého zo sťažovateľov znižuje o 50 %. Základná sadzba tarifnej odmeny teda predstavuje sumu 104,34 eur a spolu s režijným paušalom sumu 116,86 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti, čo síce pri 112 sťažovateľoch celkovo predstavuje sumu 26 176,64 eur a spolu s 20 % DPH sumu 31 411,97 eur.

41. Pri určení náhrady trov konania ústavný súd vypočítanú sumu znížil, akoby advokát zastupoval jedného sťažovateľa, vzhľadom na to, že to podľa posúdenia konkrétnych okolností zodpovedá náročnosti zastúpenia, keď advokát zastupuje sťažovateľov v tej istej veci aj v konaní pred všeobecným súdom. Zároveň ústavný súd prihliadol aj na to, že právny zástupca podal ústavnú sťažnosť aj v mene šiestich sťažovateľov ([REDACTED]), ktorí už v tom čase boli po smrti a aj plnomocenstvo je celkom zjavne datované po ich úmrtí, čo bolo dodatočne zistené a tiež to, že sťažovateľku [REDACTED] uviedol duplicitne. V tejto súvislosti dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah ods. 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (I. ÚS 360/2023, I. ÚS 238/2021).

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

43. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu